

TABELA B WSKAZANIA TERAPEUTYCZNE DLA ARTEMISIA VULGARIS (XVI–XXI w.)

NA ŻÓŁTO: TERMINY MEDYCYNY HOLISTYCZNEJ I TCM*
NOMENKLATURA MEDYCYNY NIEHOLISTYCZNEJ (głównie EBM**)

AUTOR TYTUŁ DATA WYDANIA / DATA DRUKU	NAZWA ROŚLINY	WŁASNOŚCI PODSTAWOWE (2 z 4)		GŁOWA PSYCHIKA	KLATKA PIERSIOWA SERCE	ŻOŁĄDEK	ŚLEDZIONA	WĄTROBA	JELITA	NERKI PĘCHERZ MOCZOWY	DOLEGLIWOŚCI KOBIECE	ZASTOSOWANIA ZEWNĘTRZNE	INNE							
		SUCHA (STOPIEŃ)	CIEPŁA (STOPIEŃ)											SHEN	OGIEŃ GÓRNY OGRZEWACZ	ŚRODKOWY OGRZEWACZ	WODA	meridian nieparzysty (penetrujący) CHONG MAI (akupunkturowy)		
INNE ZNACZĄCE KSIĄŻKI W JĘZYKU NIEMIECKIM Jakobus Theodorus Tabernaemontanus (1522–1590 r.) Neuw Kreuterbuch mit schönen künstlichen und leblichen Figuren (1588 r.)	ARTEMISIA rubra + alba wiele roślin niespokrewnionych!	II stopień „Nadmierną wilgotność wysusza”	III stopień Działanie wzmocnione dodaniem mu- szkatu, mirry, cynamonu, jałowca (Juni- perus sabina), zalecane do spożywania na ciepło	Histeria „Na unoszenie macicy”	Oczyszcza płuca (usuwa śluz) „Guzy na klatce piers.” (wew.) ASTMA	Wymioty (jako mieszanka)	Osłabienie Qi śledziony	Aszites Żółtaczką	Krwista biegunka Exitus ani Hemoroidy Kłykciny kończyste	D. moczopęd. Kamica moczowa Skrzepy krwi w moczu	Emmenagogum Dział. poronne Wypadanie macicy	Kąpiele (parowe, nasiadówki, stóp, łożonowe) Okłady Zastrzyki domaciczne Podagra / Reumatyzm, Czopki Cysta Bartoliniego	Epidemie (Dżuma) Dokładne recept., Przyprawa, zatrucia, Ugryz. zwierząt, Rany postrzałowe, Wszy, Neuralgia, Wole, Migrena, Żaba pod językiem Dział. magiczne, MALARIA, Oddzielne wskazania dla zioła (Kraut) i korzenia (Wurzel)							
								Zastój krwi (zastój Xue)						ogrzewa Dolny Ogrzewacz Niepłodność z wiatru i Zimna						
								„ Ś Ł A M O W A T O Ś Ć ” (ś ł u z o w a t o ś ć)												
POLSKIE ZIELNIKI Stefan Falimirz O ziołach y o mocy gich (1534 r.)	BYLICA „Matka wszystkich ziół” w opisie rysunku: „Arthimesia, Bylicia, Deifos”	III stopień	III stopień			bolesne kurcze	Blokada z – ZIMNA – ŚLUZU	Ikterus	kolki jelitowe		Dolegliwości okołoporodowe Zburzenia menstruacji „niepłodność z wilgoci”	Owrodzenia podudzi (okłady)	Dział. apotropeiczne (magiczne) CAVE: Suchość!							
							Zimne nieczystości”													
							Marcin z Urzędowa (1500–1573 r.) Zielnik polski (1595 r.)	ARTEMISIA	I stopień „wyciericzająca”					II stopień „po środku”			bolesne kurcze			kolki jelitowe
Szymon Syreński (1540–1611 r.) Zielnik Simona Syrenniusia (1613 r.)	BYLICA ARTEMISIA	I stopień „scieńczy” „rozprasza”	II stopień „wywodzi” „przenika”		ŚLUZ	ZIMNO	„Ślezenie (śledzionie) / Wątrobie / z zimnych wilgotności otwiera y wychędaża”	Krwista biegunka (dysenteria?)	ZIMNO	Emmenagogum	Kąpiele, wlewki dopochwowe, maści	malaria, dżuma (choroby epidemiczne), podagra, korzeń – silne działanie poronne „pory skórne otwiera”								
					w płucach, Dział. prze- ciwkaszłowe	Bóle żołądka							dolegliw. ukt. moczowego – Bóle okolicy łędźwiowej	Zimno / Wiatr / Śluz „zamulone żyły maciczne”						
					XVII + XVIII w. Johann Schröder (1600–1664 r.) Artzney-Schatz (wersja niemiecka 1685 r.)	Artemisia vulgaris – bylica biała – bylica czerwona (2 różne gatunki!)							II stopień	I stopień	ewent. dział. wzmacniające i uspokajające					
Krwawienie miesiączne „rozprasza”																				
Johann Heinrich Zedler (1706–1751 r.) Universal LEXICON (1732–1754 r.)	ARTEMISIA: – vulgaris – major – latifolia encyklopedyczny charakter spisu	w tekście: „ogrzewa i wzmacnia”		„Unoszenie macicy” „Choroba dziewicza” – Chlorosis human				Słodkawa (inni autorzy dotąd: ostra, gorzka)	Osłabienie Qi-Śledziony	Żółtaczką	Zatkana wątroba (zastój Xue)	Dział. moczopędne Kamica moczowa Obrzęki								
(ZEDLER) MOXA	Artemisia vulgaris, ewent. Folium Artemisiae argyi	BARDZO SUCHA (4+)	BARDZO GORĄCA (4+)	„Dla zimnej podagry, co od wodnych i śluzowatych wilgotności pochodzi”; Artralgia = Syndromy Bi CAVE: Zapalenie i zaczerwienienie																
WSPÓŁCZESNA NAUKA FITOTERAPII Gerhard Madaus (1890–1942 r.) Lehrbuch der biologischen Heilmittel (1938 r.)	Artemisia vulgaris + wiele nazw narodowych (8x) + nazwy zwyczajowe	w tekście: „zimną Wilgotność usuwa” „ogrzewa”		wzmacnia (tonicum)		GASTROPATIE (biegunki, katar żołądka i jelit, wzdęcia, brak apetytu, zaburzenia trawienia)			Glikozuria (łagodzi)	Emmenagogum Dział. poronne CAVE: Karmienie pier- sią (gorzkie mleko)	Astenopia ICD-11: 9D50 (okłady na oczy)	Padaczka: 45% wskazań (w tym dla korzenia) obniża napięcie (Miorelaksant) TCM (ważne) Dział. wzmacniające Homeopatia Analiza składu chem.								
				uspokaja, osłabiona pamięć, zawroty głowy, neurastenia		Wszystkie mogą pochodzić od Zimna i Wilgotności (P. Klin)		w tekście: „Zimną biegunkę znosi”												
Hans Hermann Julius Hager (1816–1897 r.) Handbuch der pharmaceutischen Praxis (pierwsze wydanie 1876 r.) (ostatnie wydanie 2015 r.)	Artemisia vulgaris					Aromaticum (brak apetytu)		Amarum (poprawa trawienia)			Emmenagogum CAVE: poronienie	MOXA tylko w wyd. I (1876 r.)	Radix (Łglukoza) + Herba Skład chemiczny Dział. przeciwróbcze Przyprawa Dokładny opis botaniczny Dodatek do paszy dla zwierząt							
						Spasmolyticum w medycynie ludowej														
						B A R D Z O D U Ż A U T R A T A Z N A C Z E N I A T E R A P E U T Y C Z N E G O														
POLSKIE ŹRÓDŁA OD XVII W. DO WSPÓŁCZESNOŚCI	Artemisia vulgaris Bylica pospolita CHWAST			Dział. uspokajające zab. nerwowe Histeria Żaba pod językiem	„Wrzody na płucach” (TBC?)		Żółtaczką z zamkniętej śledziony i wątroby		Robaki oble	Kamica nerkowa	Zaburzenia miesięcz- kowania z Zimna	(suchy ból) =	Dział. wzmacniające Padaczka Neuralgie Podagra, „Drżenie członków”							
							1) Amarum	2) Digestivum	3) Cholango- gum Ascites/Icterus	4) Spasmoly- ticum	5) Diureticum	6) Emmenagogum		Reumatyzm Obrzęki nóg, Bóle nóg						
							zimna Wilgotność													
KOMISJA E 1978–1995 r. Monografia negatywna (–) 1988 r.	Artemisia vulgaris BEIFUSS HERBA Artemisia vulgaris BEIFUSS RADIX			– HISTERIA ¹¹ – ŚRODEK USPOKAJAJĄCY ¹⁸ (patrz: ***) KORZEŃ razem z innymi ziołami: – PSYCHONERWICE ²¹ – NEURASTENIA ²² – DEPRESJA ²³ – HIPOCHONDRIA ²⁴ – NERWICE WEGETATYWNE ²⁵ – OGÓLNA POBUDLIWOŚĆ ²⁶ – NIEPOKÓJ ²⁷ – BEZSENNOŚĆ ²⁸ – STANY LĘKOWE ²⁹		Schorzenia i dolegliwości w obrębie przewodu pokarmowego ¹ Niestrawności ²				Zaburzenia menstruacji ¹⁵ Nieregularne miesiączkowanie ¹⁶		Kurcze ⁵ Robaczyce ¹⁰ Epilepsja ¹² Kurcze u dzieci ¹⁴ Dla poprawienia przepływu krwi ¹⁷								
						Pobudzenie wydż. soku żołądkowego ⁷ ,		Pobudzenie wydzielania żółci ⁷	Kolki ² , rozwol- nienia ³ , zapar- cia ⁴ , przecz- szczająco przy											
						Ciągłe wymioty ¹³		OTYŁOŚĆ (FETTLBIGKEIT)	OTYŁOŚCI ⁸ (FETTLBIGKEIT)											
KOMISJA E	OCENA: Skuteczność działania w podanych zakresach NIE jest udowodniona, przeto lecznicze stosowanie NIE może być polecane.																			
A. VULGARIS W XXI WIEKU znaczný wzrost badań po Nagrodzie Nobla 2015 r. za A.annua (artemizyna- malaria) większość badań spoza Europy, głównie z Azji (Indie, Chiny, Korea, Japonia): – znana przyprawa – gatunek tani w uprawie (możliwość mikrorozmnaża- nia) (Micropropagation) „panaceum” wg EBM	Artemisia vulgaris L. (Bylica zwyczajna / Bylica pospolita) 107 synonimowych nazw łacińskich! + nazwy zwyczajowe Przyczyny wielo- nazewnictwa: str. 14 akapit 3 dysertacji, slajd nr 5 prezentacji Surowiec farmaceu- tyczny: – Artemisiae vulgaris herba (ziele) – Artemisiae vulgaris radix (korzeń)			6) działanie przeciwbólowe (łagodny obwodowy efekt nocycep- tywny) 7) inhibicja MAO (monoamino- oksygenazy) (działanie przeciw- nadcis- nieniowe)	4) działanie spazmolityczne, działanie antycholinergiczne, blokada receptorów (histaminowych) H1 Kolki różnego pochodzenia w przewodzie pokarmowym 3) działanie hepatopro- jekcyjne ↓ stan zapalny (calor) ↓ obrzęk komórek (tumor) ↓ il. kom. apoptycznych (dolor) ↓ przekrwienie miąższu wątroby (rubor) biegunka ^{xxx/13} (Xie Xie)	8) działanie przeciwnad- ciśnieniowe MOXA stymulująco na punkt akupunktury N1 (nerka 1)	9) działanie estrogenowe (silne działanie antymplantacyjne dla bt. śluz. jamy macicy) = dział. antykoncepcyjne	– Udokumentowany alergen (reakcje krzyżowe z pyłkami innych roślin i żywno- ścią) – Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry ICD-11: EK00.Z – Alergiczne zapalenie spójówek ICD-11: 9A60.02 13) możliwa immunoterapia swo- ista ze ↓ wrażliwości spójówek i skóry	Udokumentowane działanie (in vitro lub in vivo): 1) Antyoksydacyjne 2) Hypolipemiczne 10) Cytotoksyczne 11) przeciwbakteryjne i przeciwwgrzybicze 12) przeciwwzapalne 14) przeciwmalariacyjne 15) przeciwpasożytnicze 16) owadobójcze – kosmetyczne – spożywcze – potencjalny prekursor biowęgla											
TCM (Tradycyjna Medycyna Chińska) Artemisia vulgaris NIE jest ziołem TCM! (ekwiwalent stanowi Folium Artemisiae argyi = liść bylicy chińskiej) opisywana razem z Artemisia absinthium	Artemisia vulgaris HERBA RADIX	sucha ciepła (I stopień)	działanie rozpraszające transformacja (Hua) 化 GORZKA (II–III stopnia) OSTRA (I stopień)	Neurastenia ^{xv} (Bezsenność) (Palpitacje)		Oslabienie Qi-Żołądka ⁱⁱⁱ	Oslabienie Qi-Śledziony ⁱⁱ Syndrom zimnej Wilgotności Śledziony ^{iv}	Zastój Qi-Wątroby ⁱ Syndrom gorącej Wilgotności w Wątrobie i Pęcherzyku Żółciowym ^{xvi} żółtaczką ^{xxviii}	hemoroidy ^{xviii} biegunka ^{xxx/13} (Xie Xie)	Oslabienie Yang Nerek ^{xv} Syndrom zimnej Wilgotności w Pęcherzu Moczowym ^{xv}	Krwawienia z osłabienia pod wpływem Zimna ^{viii} Nieustające krwawienia ^{ix} Krwawienia w ciąży ^x Amenorrhoe ^{xxi}	Świąd skóry ^{xxx}	MOXA ^v Usuwanie pozostałości czynników chorobotwórczych z meridianów Małego Yang ^{xi} Otwieranie powierzchni ^{xiii} Stymulacja / wzmacnianie Wei-Qi ^{xiii} Padaczka ^{xxii/12} Kurcze ^{xxiii/5} Kurcze u dzieci ^{xxiv/14} Transformacja śluzu ^{xxvii} (Hua)							
				Bóle głowy ^{xxvi} Łagodzenie kaszlu ^{xxviii}		Bóle ulegające poprawie pod wpływem ciepła ^{vii}														
						Pasożyty przewodu pokarmowego ^{xx/10}														
									Bóle brzucha z powodu Zimna ^{vi} (podbrzusze)											

* TCM = Tradycyjna Chińska Medycyna, ** EBM = Evidence Based Medicine (medycyna oparta na faktach) ***wyjaśnienie i opis różowej tabelki [w]: Dysertacja str. 189